

Najniżej upadło społeczeństwo, które w milczeniu wysłuchuje, jak jawni dranie prawią mu kazania o moralności - Marie von Ebner-Eschenbach

Mediacja to metoda rozwiązywania sporów. Osoba niezwiązana ze stronami pomaga osiągnąć konsensus. Rolą mediatora jest pomoc we wzajemnej komunikacji, w określeniu interesów i spornych kwestii. Proces mediacji ma charakter dobrowolny, poufny i nieformalny. W tym roku **Międzynarodowy Dzień Mediacji** przypadł na **21 października 2021 r.** Tydzień Mediacji trwał 18-22 października 2021 r. Słowo mediacja pochodzi z łaciny - *mediare* (pośredniczyć) i *medius* (środkowy, bezstronny). Bezstronność i neutralność mediatora jest istotą mediacji. Mediator nie faworyzuje żadnej ze stron, jest obiektywny, a strony mają równe prawa. Mediator nie sugeruje rozwiązania, pomaga w podjęciu decyzji przez strony. Te zaś nie są zmuszane do osiągnięcia porozumienia, z własnej woli zgadzają się na udział w spotkaniu. Mediacje mają charakter poufny. Mediator nie może ujawnić tego, o czym się dowiedział, co gwarantuje poczucie bezpieczeństwa uczestnikom mediacji. Ten sposób rozwiązywania konfliktów, zarówno sądowych, jak pracowniczych, zasługuje na upowszechnienie w Polsce.

Bank wszystkich banków

Tak wielkiego poziomu długu, jak obecnie ludzkość nie osiągnęła nawet w czasach totalnej mobilizacji na potrzeby II wojny światowej. Średni poziom długu w krajach rozwiniętych osiągnął poziom 124 proc. wartości PKB, co stanowi wynik wyższy niż w rekordowym do tej pory 1946 r. Ekonomiści wieszczą nadejście „nowej ekonomii”. nazwanej Nowoczesną Teorią Monetarną. Teoria ta ma już jednak 100 lat i pochodzi z czasów, kiedy ekonomiści zastanawiali się, jak wyglądałby świat, w którym pieniąż nie będzie wymierny na złoto (odejście od parytetu złota).

Bank Rozrachunków Międzynarodowych (Bazylea), fot. Wikimedia

Skandynawski rynek pracy

W przepisach norweskiego, duńskiego, szwedzkiego, islandzkiego i fińskiego rynku pracy (scenariusz nordycki i relacje skandynawskie), dominuje system uniwersalistyczny zabezpieczenia społecznego, relatywnie wysokie zatrudnienie w sektorze publicznym, niewielkie rozbieżności dochodowe, społeczna mobilność, wysoki poziom negocjacji zbiorowych, zasada współdecydowania o miejscu pracy. Fundamentem rynku pracy jest zapobieganie eskalacji konfliktów, przekonanie, że dialog społeczny kształtuje przewidywalne środowisko pracy, a interesy stron są w równym stopniu reprezentowane i brane pod uwagę.

Dialog po norwesku

Landsorganisasjonen i Norge (Norweska Konfederacja Związków Zawodowych)

W Norwegii nie funkcjonuje jedna stała komisja trójstronna lub rada dialogu, na poziomie krajowym. Spotkania trójstronne odbywają się w ramach komisji tematycznych. Reprezentanci władz państwa, pracowników (central związkowych) oraz pracodawców (np. wiodąca NHO) współpracują, spotykając się co najmniej 4 razy do roku. Dialog pomiędzy stronami rynku pracy ma charakter opiniotwórczy i dotyczy warunków pracy. Państwo oferuje stronom wsparcie poprzez arbitraż i mediacje. Funkcjonuje **Rządowy Komitet Kontaktowy** (Regjeringen skontaktutvalg), podlegający premierowi. Negocjacje na poziomie krajowym prowadzą centralne organizacje pracodawców i pracobiorców, na poziomie lokalnym poszczególne gminy lub przedsiębiorstwa oraz związki mające swych członków w danej jednostce. Największe organizacje pracownicze (LO) i pracodawców (NHO) negocjują ramowy układ zbiorowy pracy na dany rok, biorąc pod uwagę „inntekstopp og jøren” (rachunek zysków i strat). Doprecyzowuje ustalenia **Komisja Techniczna ds. Wynagrodzeń** (Teknisk Beregningsutvalg), podległa resortowi pracy. **Rada Rynku Pracy i Polityki Emerytalnej** (Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd), podległa też resortowi pracy, zajmuje się bieżącymi kwestiami rynku pracy i ewaluacją systemu emerytalnego.

Projekt otrzymał dofinansowanie z Norwegii poprzez Fundusze Norweskie 2014-2021, w ramach programu „Dialog społeczny – godna praca”.

Biuro Projektu: Region Gdański NSZZ „Solidarność”, Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk, tel. 58 308 43 37, e-mail: j.szarkowska@solidarnosc.gda.pl <https://www.facebook.com/dialog.kluczem.rozwoju/> Twitter @kluczem

Dochód bezwarunkowy

fot. StockAdobe

Bezwarunkowy Dochód Podstawowy (BDP), pieniądze „za darmo”, ma zapewnić minimalną egzystencję. Można pracować nadal i otrzymywać BDP. Zwolennicy tego modelu powtarzają, że chodzi o walkę z ubóstwem i z przestępczością. BDP ma wyrównywać szanse rozwoju, ma być sposobem łagodzenia negatywnych ekonomicznych skutków robotyzacji i automatyzacji pracy oraz zmniejszać stres i zwiększać solidarność społeczną. Europejski Sondaż Społeczny pokazał, że w Rosji poparcie dla BDP wynosi 73,2 proc., a w Norwegii jedynie 33,7 proc. Ten model popiera 52 proc. Polaków (większość słyszała o BDP po raz pierwszy). Główni europejscy przeciwnicy BDP, oprócz Norwegii, to Szwecja, Islandia i Holandia. Szwajcarzy (77 proc.) w 2016 r. w referendum odrzucili propozycję, by Konfederacja wypłacała miesięcznie 2,5 tys. franków szwajcarskich dorosłym i 625 CHF dla dzieci do 18 roku życia. BDP jest np. na Alasce..

Czwarty przełom

Maszyna parowa, żarówka, komputer – symbole trzech rewolucji przemysłowych. Symbolem czwartego przełomu będzie urządzenie korzystające ze sztucznej inteligencji. Czwarta rewolucja przemysłowa opiera się na inteligentnej technologii. Jej istotą jest przeniesienie większości decyzji z gestii ludzi do kompetencji maszyn. Głównymi siłami napędowymi tych zmian są Internet Rzeczy, sztuczna inteligencja, blockchain, autonomiczne pojazdy, druk 3D, zaawansowana robotyzacja.